

izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru z
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrť leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobó
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 1 p h.

Rokopis se ne vra-
ajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vratice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 8.

V Mariboru, dne 23. februvarija 1899.

Tečaj XXXIII.

Kako gospoda v Gradcu z našim denarjem delajo.

Dačno knjižico poznaš dobro; v njej sta dve strani, ki ti marsikatero noč ne dasta spati, ki ti zagrenita marsikateri grizljaj: to sta leva stran za dolg in desna za vplačevanje. Na prvi je natanko razporejeno, iz katerih dolžnosti sestoji tvoj dolg, in tam tudi najdeš, da se tirjajo od tebe takozvani deželni prikladki. Ta denar teče v Gradcu, in od tam se z njim oskrbujejo deželne potrebe, to so tiste, katerih nima na skrbi niti država, niti okraj, niti občina.

Nekatere deželne naprave imajo se vzdržavati popolnoma iz deželnih prikladkov, druge zopet kakor na pr. vinarska šola, ohranjujejo se deloma same ter dobavljajo le prispevke, zopet drugim iz deželnih prikladkov ni treba niti krajcarja, nekatere imajo še celo prebitke, in končno uživajo tudi mnoge naprave državne, okrajne in občinske podpore. Vendar se pokaže redno vsako leto primanjkljaj, in ta-le se pokriva z deželnimi prikladki. Že delj časa znaša ta primanjkljaj pri nas na Štajarskem vsako leto dobre 3 milijone, od katerih pride torej ravno dober milijon na nas Slovence.

Državna zbornica je zaključena in kmalu se bo otvorila deželna. Zato je celo naravno, da nam baš sedaj stopajo v glavo deželne skrbi, rekše misli, kako gospoda v Gradcu z našim denarjem ravna. Kaj nam daja nemška gospoda za vsakoletni milijon, ki smo ga dosedaj, dasi hudo težko spravljali, vendar vestno plačevali? Ali uživamo za dolžnost

tudi pravico, kakor nam gre? Ali postopa nemška gospoda v Gradcu z nami Slovenci tako, kakor pošten človek, ki spoštuje verske in državne zakone?

Na to vprašanje si lahko kolikor toliko odgovori sicer vsak sam na podlagi lastnega opazovanja, tudi je že «Slov. Gospodar» večkrat povzdignil očitajoči glas proti Gradcu, ali najboljši odgovor, od katerega najnatančnejši sovražni poznavalec naših razmer ne more odskrniti niti betvice, nam ponuja štajarskega deželnega zaklada proračun, katerega izdaja nemška gospoda v Gradcu sama. Za leto 1899. proračuna še nimamo v roki, ali to ne de toliko, kajti velike razlike med proračuni zadnjih let ni, vendar rastejo potrebsčine od leta do leta za nekoliko, z njimi torej tudi primanjkljaj in naša tretjina, kojoj imamo za pokritje tega primanjkljaja prispevati.

Služiti nam torej mora proračun za preteklo leto. Ali pretresti vsega od konca do kraja, bilo bi za jedn list «Slov. Gospodarja» preobširno; zato bodemo navedli le to in ono. Če ne moremo izčrpati vsega proračuna, sme nam graška gospoda le biti hvaležna, kajti pokazalo se bode le pravičnejšo nego v resnici je. Opomniti še imamo, da bomo navajali svote, kakor jih je predložil deželni odbor.

Za deželno upravo je bilo primanjkljaja 237.197 gld., nas Slovence tičočega gold. 79.066. Ta svota se rabi za plačo deželnega glavarja, 6 deželnih odbornikov, čez 100 uradnikov raznih činov, nekaterih drugih služočih oseb in za pisarniške potrebsčine.

Deželni glavar, ki vleče najvišjo plačo, je naš ljuti sovražnik, namestnik njegov, ki je Slovenec, ne dobiva nič, niti krajcarja; izmed deželnih odbornikov, kojih bi morala biti Slovencev dva, imamo sedaj po hudem boju le jednega našega in v velikem krdelu uradnikov in drugih oseb je Slovenec le kak portir ali pisar, in še med uradniki nižje vrste je naš človek bela vrana.

Za ceste in železnice je primanjkljaja 153.140 gld., od kojih gre na okrajne ceste 1. razreda 96.000. Nemci so namreč kaj pametni; po svoji zemlji imajo vse polno takih cest, za katere plačuje vsa dežela, mi Slovence pa si naj do malih izjem svoje ceste vzdržujemo sami. Od naše tretjine 51.47 gld. torej nimamo mnogo. Sicer mislimo o tej stvari še kedaj natančnejše govoriti.

Za regulacije rek je primanjkljaja gld. 68.560 nas tičočega 22.853 gld. ali vsak izmed nas vidi, da so naše slovenske reke tega denarja le bore malo okusile. Po nemških tleh je malone vsaki rečici tok ukazano po zidani strugi, da je kmet obvarovan škode; pri nas pa smejo Drava in Pesnica in Ščavnica in Dravinja in Sotla in še druge po njivah in travnikih hruti, da kmet v obupnosti vije roke in gladu umira. Kdor tega ne veruje, naj gre ob Sotlo; tamkaj je kmet zaradi večnih vodnih nezdod tako obupan, da ga ni moči utolažiti; da, vsled neprestane bede in žalosti je že nekako otopel; kdor je tak obraz videl enkrat, nikdar več ga ne pozabi.

Pod točko «ustanove in štipendiji v svrhu izobrazbe» čitamo, da se podpirajo učenci

Listek.

Jeruzalemsko romanje.

(Piše prof. J. Zidanšek.)

2. Lissa; Pelagoza; Korfú; Ahilejon.

Naš parnik je nalašč tako vozil, da smo prve 3 dni na levo (proti vzhodu) še vedno videli suho zemljo, in to je bilo za nas dobro in podučljivo, ker smo lahko spoznavali dalmatinske otoke, gledali visoke albanske gore in občudovali bliščeče se grške snežnike. Zjutraj 14. aprila peljali smo se mimo otoka Vis (Lissa), kjer je l. 1866 admiral Tegetthoff sijajno premagal laško mornarico; vsled te zmage slovi Tegetthoff in njegovo rojstno mesto Maribor po celi Avstriji in v naši c. kr. mornarici še dandanes posebno čislajo tiste vojake ali marinarje, ki so v Mariboru ali njegovi okolici doma. Nekaj ur pozneje prikazal se je zadnji avstrijski otok Pelagoza, ki štrli kakor velika pečina iz morja in potem — srečno Avstrija! za 5 tednov; 2 dni pozneje so zares nekteri na ladiji vskliknili: adio Evropa! Bog ve, ali še te kedaj zopet vidimo!

Drugo jutro približamo se prvemu grškemu otoku Krf (Korfú) in se tudi pri mestu istega imena vstavimo in izkrcamo; sicer se

navadno jeruzalemski romarji na tem otoku ne oglašajo, a mi smo to storili zato, ker je ta otok slovel že v starodavnih časih in drugič, ker se je zadnja leta v Avstriji to ime Korfú silno pogosto pisalo in imenovalo; naša presvitla rajna cesarica Elizabeta si je namreč bila dala postaviti na tem lepem otoku krasen gradič Ahilejon imenovan. Najprej si ogledamo mesto, trdnjavo, cerkve in kraljevi vrt; v trdnjavi in v vojašnici me je zanimalo (kot bivšega vojaka) opazovati grške vojake; bili so večinoma mladi, slabotni fantje, kojim se je ravno 'menaža' delila, in sicer je dobil vsak: par oliv (oljkinega sadja), kos črnega kruha in neko našemu čebulu podobno zelenjad; kaj ne? pri tako pičli hrani fantje res ne morejo krepki in korajžni biti; sicer pa menim, da ima grško vojaštvo navadno drugo, boljšo hrano; pa ta dan so se morali postiti, ker so tam imeli veliki petek, (kojega smo že doma imeli teden poprej); na straži nimajo puške na rami, ampak spodaj je na tlak, zgoraj pa na roko naslonjena; ako se vojaki po mestu sprehajajo, nimajo nikakega orožja pri sebi in so zato videti precej zanemarjeni ali, kakor bi pri nas rekli, razklobutani.

Po cerkvah je bilo sicer mnogo ljudstva zbranega, pa prave maše nikjer ni bilo in torej tudi naši duhovniki-romarji niso mogli

tukaj maševati, ker tudi v katoliških cerkvah obhajal se je veliki petek; sv. oče so namreč katoličanom na grških otokih dovolili, da Veliko noč obhajajo isti dan kakor krivoverci, in zares! dva dni pozneje smo obhajali drugokrat Veliko noč, ker se je nahajal na ladiji romar-župnik slovanskega obreda (Malorus iz Galicije), ki je nas Slovence posebej povabil, da smo se z njim veselili Gospodovega vstajenja in se pozdravljali z: Kristus voskrese! (Kristus je vstal) in odgovarjali: v istino voskrese! (da, resnično je vstal!) Na mestnem trgu je bil sejem; posebno živahna je bila barantija z ovcami; in pozneje smo zunaj mesta srečavali mnogo kmetov, ki so se domov vračali, pa skoraj poleg vsakega je sedela ž njim vred na vozičku ali pa na osličku — kupljena ovčika, ker v sleherni hiši mora biti velikonočno jagnje; seveda potem tam nimajo blagoslovljene svinjetine za vuzem; torej drugi kraji, druge šege.

Ko se pa po kraljevem vrtu sprehajamo, pridruži se nam neka gosposka ženska, ki kar začne razburjeno govoriti o žalosti, koje je že mnogo na tem otoku doživela in pa o sreči, ki jo danes išče, kakor se ji zdi. Kaj mislite, kaj je bilo tej revii tako pri srcu? K sv. spovedi že več let ni mogla iti, ker je bila Nemka, na Krfu se pa le grško ali laško govori; ne morem popisati, kako srečna in

na meščanskih šolah z 1200 gl. — slovenske meščanske šole pa ni niti jedne —, da uživajo podpore: neko nemško bralno društvo, društvo nemških Štajercev na Dunaju, nemški «Studentenheim» v Celju, društvo «Südmark» torej društva, ki so nam sovražna in ki namenoma delujejo na naš pogin. Zopet druga društva, od kojih Slovenci nimamo niti toliko koristi, kar bi za nohet djal, dobivajo znatne letne doneske; vsota znaša mnogo tisoč.

Nadalje naj imenujemo deželni srednji šoli; veliko realko v Gradcu in veliki gimnazij v Ljubnem s svoto 20.638 gl.; naša tretjina znaša 6879 gl., in kaj imamo za ta denar?

Največji primanjkljaj pa je seveda za meščanske in ljudske šole: 1.315.836 gl., nas tihoči 438.612 gl. Starejši naši čitatelji se utegnejo še spominjati tistega zanimivega računa, ki je pokazal, da smo leta 1896. za meščanske in ljudske šole Nemcem mi Slovenci plačali 154.903 gl. in da na toliko vržemo Nemcem vsako leto le za njih meščanske in ljudske šole v žrelo. Od našega denarja uporablja se torej za nas le nekaj čez polovico. In ta še gre večidel za to, da se naša deca z nemščino nečloveško trpinči. Deželne meščanske šole imajo Nemci v Judenburgu, v Fürstenfeldu, v Hartbergu, v Radgoni, v Celju, v Gradcu in v Voitsbergu, kje pa mi Slovenci? Ko bi imeli le jedno! Pa je ni.

Za jahalnico, telovadnico in drsalisčee (da se graška gospoda lahko po zimi na ledu zabava) je primanjkljaja 365:3 gl. Res, velikanska svota to ni, ali v letih kaj znaša, in Slovenci od tega nimamo čisto nič, k večjemu prijetno zavest, da si ošabni Nemeč da od nas revnih Slovencev zabavo plačevati.

Poljedelska šola v Grottenhofu in sadjarska v Mariboru kažeta primanjkljaja gl. 26 359; na nas pride 8786 gl.; obe šoli sta trdo nemški, in znano je, da je druga pred kratkim dobila novega ravnatelja iz Pruskega, dasi je bilo več slovenskih proslincev. To se pravi v obraz pljuvati slovenskemu narodu!

Končati moramo, da nam članek ne postane predolg, dasi litanija tistih svot, ki je Slovenci mečemo skoz okno in Nemcem v malho, še dolgo ni pri kraju. Gotovo je, da Slovenci od tega milijona, ki ga vsako leto plačamo v Gradec, nimamo koristi skoraj nič, pač pa veliko škodo. Če vzememo, da Nemci tri četrtine našega denarja — in to ni preveč — uporabljajo v svoje svrhe, koliko to znaša v letih? Že v dvajsetih 15 milijonov! Kako bi mi prosvetno napredovali, ako bi

imeli vsako leto 1 milijon na razpolago! Na kateri višini bi bila naša ljudska izobrazba, kako bi se lahko gojile znanosti in umetnosti, koliko bi se lahko storilo v povzdigo kmetijstva itd.! Ali to še ni največje zlo, da Nemcem tlako delamo, da njim kakor našim gospodarjem letni davek plačujemo, ampak najhuje je to, da Nemci naš denar uporabljajo v to, da nas uničujejo. Oni delajo namenoma na to, da mi gmotno propadamo, da se sčasoma pogreznemo v golo beračijo, da smo duševno vedno slabejši od njih ter da oni postanejo sčasoma naše zemlje gospodarji, mi pa njih hlapci in dekle. In na kar Nemci delujejo, to se jim prej ali slej mora posrečiti; to je tako naravno in neizogibno, da le popolnoma glup, bedast človek more pričakovati druge prihodnosti.

Zato pa kličemo iz globine slovenskega bratskega srca: «Rojaki! Nemudoma proč od Gradca! Nemci naj gospodarijo le s svojim denarjem, naš denar pa naj je na razpolago edino le nam.» Od ust do ust naj se razlega po Slovenskem Štajarju geslo «Proč od Gradca,» poslanci naši pa naj pogumno stopijo temu gibanju na čelo ter ga modro vodijo.

Volitve za okrajni zastop.

Iz Ptuja, dne 22. febr.

Volitve za ptujski okrajni zastop so razpisane. Veliki posestniki volijo v torek dne 28. febr. t. l., kmetске občine pa v soboto dne 4. marca t. l. Volitve bi se morale že lanskega leta vršiti, toda čakalo se je, da se je moglo nekaj kmetских velikih posestnikov iztrebiti. Odkar obstoji okrajni zastop, ima mesto Ptuj dve volilni skupini za-se, namreč mestno, potem pa še ono trgovcev in obrtnikov, tedaj najmanj 19 zastopnikov od vseh 40, če tudi bi mu po štibri ne šlo niti celih 10! Mestjani pa s to predpravico, katero njim že postava sama daje, še niso zadovoljni.

Pri vsaki novi volitvi si nekateri mestjani prizadevajo, da bi dobili še tretjo skupino, t. j. ono velikega posestva celo, ali vsaj deloma v svoje roke, da bi s pomočjo te dobili večino v okrajnem zastopu! Ker to ne gre na pošten način, skušajo z zvijačo. Slovenske može vseh stanov pred volitvami obrekujejo, obirajo in črnijo; sebe in svoje prijatelje pa hvalijo in povzdignejo, da se kar kadi! Slovenskim volilcem izbirajo in priporočujejo celo kandidate; se vé, da take, kateri bi njim pripomogli do večine, ko bi se kmetски volilci pustili zapeljati. Tudi razne ceste in

druge reči ponujajo in obljubujejo slovenskim volilcem, ne na stroške mesta, ampak na stroške okraja.

Zakaj pa ti gospodje, če so res tako zavzeti za blagor slov. kmeta, kakor se sedaj hlinijo, ne prepustijo od čistega dobička mestne hranilnice, kateri prihaja po največ od slov. pupilarnega denarja, niti krajcarja okraju, ampak ga porabijo le za mesto? Ali nima okraj vzdrževati vseh cest, od katerih ima mesto Ptuj največ haska? Zakaj se mestjani potegujejo za železnico v Radgono in v Maribor, za potrebne ceste v okraju pa nočejo ničesar dati? Zakaj so se mestjani potegovali za čisto nemško deželno gimnazijo, v kateri ni prostora za slovenske profesorje in sinove kmetских slov. starišev in niso hoteli ces. kr. nemško-slovenske gimnazije? Tu že Slovenci pomagamo plačevati, ker ste nas privezali, ko ste bili sami gospodarji v okrajnem zastopu, sedaj bi nam radi naložili še večje breme za celo deželno gimnazijo! Vi se šulite, da ste naši prijatelji, ne marate pa podpirati nobenega slov. društva, pač pa nam nasprotna! Ubogemu slov. delavcu ne privoščite pošteno zaslužene plače, slovenskemu učencu in dijaku beraške podpore proti gladi in zimi! Ali je to prijateljstvo? Ali je to kristijansko? Odgovorite nam Vi, ki si kot agitatorji sedaj toliko pete brusite, bodi si, da nosite gospodsko sukno ali ne!

Volilci veliki posestniki in zastopniki občin! Kakor ste bili dosihdob zvesti veri in narodu, tako ostanite. Vsakemu se ne morejo vse želje izpolniti; marsikaj dobrega in potrebnega pa lahko za okraj ukrenete in izpeljate, ako imate Vi večino v okrajnem zastopu. Bolje je biti gospodar, kakor hlapec, bolje zapovedovati, nego ubogati. Skrbelo se je, da so se po zaupnih možeh izbrali kandidati iz celega okraja za cel okraj, vestni, zastopni, značajni in delavni možje. Volite njih enoglasno! Noben glas se ne sme zgubiti! Ker je občin v okraju nad 78, zastopnikov pa se more voliti le 10, je jasno, da ne more dobiti vsaka občina svojega zastopnika. Dne 28. febr. in dne 4. marca zbirajo se volilci v »Narodnem domu« v Ptuj. Volilci, pridite vsakokrat vsi in že ob 8. uri, ker se je treba pogovoriti radi volilne komisije itd. Izkaznico mora vsak volilec seboj prinesiti; kdor je pooblaščenec volilca, tudi pooblastilo.

Dopisi.

Iz Jarenine. (Naše kmečko bralno društvo) je imelo v nedeljo 5. febr. v »Či-

vesela je bila sirota potem, ko se je pri nemškem romarju-duhovniku bila spovedala; pri nas doma pa mnogi ne znajo ceniti dobrote, da imajo redne dušne pastirje; sto priložnosti imajo za prejem sv. zakramentov, pa nobene nočejo uporabiti.

Popoldne je bil izlet k Ahilejonu; po dobri cesti, mimo lepih vinogradov in oljkinih gajev peljali smo se vun proti gorskemu selu Kasturi, kjer so, (še ni mnogo let od tega), na veselem griču zgradili naši vladarici lep gradič; seveda je zunaj in znotraj vse krasno in dragoceno, kakor je pač za tako visoko gospodo primerno; a kapela in posamezne sobe upljavajo vsled temnih barv na gledalca nekako otožno; najbolj nam je ugajal diven vrt, ki se razsteza doli po bregu proti morju, ker nasajen je z najlepšimi cveticami in je ravno tu razgled najčarobnejši; videti je tudi na tem vrtu velik mramornat kip, ki predstavlja slavnega grškega junaka Ahila, od kojega ima tudi gradič svoje ime; malo nižje v gostem gozdu ima tudi spomenik nemški pesnik Heine. Širila se je pred kratkim vest, da se je ta grad prodal (za 5 milij. gold.), a to ni resnično. Ko smo se skoz mesto na ladijo vračali, so nas posebno zanimali grški napis pri štacunah, na pr. pri apotekarju: Φαρμακείον, beri farmakejon itd., torej je le bilo dobro, da smo se v šolah tudi nekaj grščine

naučili, in res je, da vse ob svojem času prav pride. (Dalje prih.)

Velika in majhna kraljica.

(Prevel iz franc. M. T. Savinjski.)

(Dalje.)

«Veličanstvo,» reče s prosečim glasom Marjetica ter se vrže na kolena in globoko zarudi.

«Enkrat le, en samkrat želim v svojem življenju, da bi me blagoslovila roka moje kraljice kakor so me nekoč blagoslovili pokojna zlata moja mamica, in da bi smela jaz to roko, to drago roko, ki me je že leta obsipavala z nešteti dobrotami pritisniti na hvaležno svoje srce in na svoje ustnice.» Proseče stegne Marjetica svoje ročice, a pogleda ne upa dvigniti od tal.

Globoka ginjenost razlije se po obrazu kraljice; molče razširi svoje roke ter privzdigne dekletce k sebi. Marjetica se zgrudi na prsih kraljeve svoje zaščitnice ter ne more spregovoriti. Nekaj trenutkov pritisne Marija Antoaneta mlado deklico na svoje srce, poljublja je kakor mati na čelo, potem pa ji zaznamuje z nežno svojo roko sv. križ na-nj. Na to vstane ter govori slovesno:

«Kraljica francoska sme pač samo kraljico pritisniti na svoje srce, in danes bila si ti resnično tudi kraljica!»

«Marjetica,» nadaljuje z isto vzvišenostjo «ohrani spomin na to uro čist in neomadeževan celo svoje življenje! Misli in delaj vselaj tako, da kraljico francosko ne bode oblivala rudečica, kadar se bode spomnila, da je pritisnila tebe na svoje srce!»

Kraljica je zapustila samostanski zavod ter se vrnila na kraljevi dvor. Marjetica pa se je topila sreče in blaženosti. Nemogoče ji je bilo, iti sedaj med svoje vrstnice, ki so se sprehajale v manjših in večjih skupinah po vrtu in dvorišču ali pa smehljaje in razgovarjaje se pripravljale k veseli igri. Morala je biti sama, da se pomiri po mogočnih vtisih preteklih ur. Marjetica hiti v samostansko kapelico ter se vrže pred oltarjem na kolena. Dolgo, dolgo je klečala tam pred svojim Bogom, v stoternih solzah in vročih molitvah izlila svoje srce svojemu najvišjemu Gospodu. Ko je vstala, končala in potrdila je bila današnje svečanost s sveto obljubo in prisego.

Zopet je minolo nekaj let, a Marjetica je še vedno v zavodu. Sicer je bila glavna nje odgaja končana z onim dnem, ko je tako slavo sprejela pri razdelitvi častnih daril, kljubu temu dozdevalo se je kraljici najbolje, ako še ostane deklica za negotovi čas v varnem zavetju izbornih svojih odgojiteljic; saj bi je res ne mogla izročiti boljšim

kupovati posestev, pač pa se je zgodilo večkrat nasprotno. Doslej smo imeli jedinega Nemca v župniji, grajščaka Taksa, a ta grajščina je prišla začetkom tega meseca po prizadevanju nekaterih narodnjakov v slovenske roke, Nemeec Taks pa jo je popihal nazaj med svoje brate. Zdaj ni več Nemca med nami, pa tudi nobenega nemškutarja ni; zato pa tudi vlada tukaj blaženi narodni mir, katerega nam lahko zavidajo druge župnije. Narodno življenje se lepo razvija, čemur priča tudi letos 8 novih naročnikov «Slov. Gosp.» Govori se pa tudi že mnogo o kmečki zadruzi, Bog daj, da bi skoro tudi dejanje govorilo.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Pristopite k družbi sv. Mohorja!)

Skoraj poteče čas za vpisovanje udov družbe sv. Mohorja. Nobeden, ki je bil doslej pri družbi, naj ji ne postane nezvest, ampak vsak naj skuša pridobiti še vsaj po jednega uda. Štajarski Slovenci, Lavantinci, ne dajmo se osramotiti od drugih Slovencev! Naša škofija naj letos v številu Mohorjanov napreduje in doseže enako število z ljubljansko škofijo. Letošnje knjige bodo velezanimive, kakor lahko razvidite iz Koledarja za l. 1899. Štajarski Slovenci, naprej!

(Dijaški dom v Celju.) Gosp. dr. Jos. Serbec, odvetnik v Celju je dne 20. febr., ko je slavil s prijatelji v Čitalnici svoje odlikovanje, izročil celjski dijaški kuhinji hranilno knjižico, glasečo se na 500 gl., kot prvi dar za zidanje slovenskega dijaškega doma.

(Iz šole.) Menjala sta gsp. podučitelj v Brežicah, Karol Unger in podučiteljica v Vodah pri Trbovljah, gospica Eleonora Kremžar. — Stalni podučiteljem so imenovani gg.: Mih. Germovšek v Pilštanju, Ign. Šijanec v Gornjemgradu, Friderik Zinauer v Gorenji Sveti Kungoti, Josipina Jošt v Hajdini, Josipina Koderman v Tepini. Stalna podučiteljica M. Cimperšek v Št. Pavlu pri Preboldu je stopila v stalni pokoj.

(Kaj pa je tega treba bilo?) Krajni šolski svet v Hočah je na predlog nekega Andreja Pfeiferja sklenil v seji dne 16. febr., naj se na ondotni šoli v tretjem razredu vpelje nemški poučni jezik in tudi v prvih dveh razredih se naj otroci že z nemščino mučijo. Osupnilo nas je, ko smo slišali, da se je predlog vsprejel jednoglasno. Kje pa je bil slovenski ud krajnega šolskega sveta? Ker v Hočah stojijo na čelu nemškega gi-

pred vsemi vrstnicami izrednih darov duha in telesa; povrh je bila v cvetu svojih let ter tako očitno enaka sami vladarici, ki je slovela daleč okrog po svoji lepoti; a nje blago srce odvrnilo se je čisto z nevoljo od takih skušnjav in domišljij ter z nekako zadovoljnostjo oklepalo se je misli, da hoče z isto mero vračati svetu, kakor jo je nekdanj on zaničeval in zavrgel. Le tu in tam zasahčila je v svojem gorečem, ljubezni polnem srcu skrivno željo, da bi smela bivati vse žive dni v bližini ljubljene svoje kraljice ter mogla posvetiti pred vsem njej vse svoje življenje; v bujni domišljiji naslikala si je to srečo tako lepo, da ji je čestokrat zažarelo nedolžno obličje ter burneje začelo biti nje srcece ob takih mislih. (Dalje prih.)

Smešničar.

Kakor znano, ne smejo dijaki srednjih šol kaditi. Nekega dijaka pa zatožijo pri ravnatelji, da kadi. Ravnatelj okrega dijaka ter reče: «Kadar boste pod svojo streho, tedaj kadite!» Čez nekaj dni pridejo zopet dijaka tožiti, da kakor navadno kadi, pa sedaj vedno pod svojim — dežnikom (katerega po nekaterih krajih imenujejo kar streha). Ta smešna uporaba prejšnjih ravnateljevih besedij izvabi celo strogemu ravnatelju lehak nasmeh, tako da dijaka samo očetovski posvari.

banja nekateri štacunarji in krčmarji, treba bo misliti na konsumno društvo. Hočani, ne vdajte se!

(Čudna govorica.) Nemški list »S. P.« je pisala, da se po Mariboru govori, da je naše državno pravdnštvo vprašalo deželni odbor, če sme tožiti »S. P.«, ker je nepovoljno govorila o imenovanju novega ravnatelja (iz Pruskega) za sadjarsko šolo v Mariboru. Državno pravdnštvo pa sedaj piše v »S. P.«, da ni stavila nobenega takega vprašanja. Ker nam je vsled te izjave nastanek one čudne govorice nerazumljiv, zasledovali bomo s časnikarsko vestnostjo in skrbnostjo izvor omenjene govorice.

(Probujen okraj.) Kozjanski okraj ima 27 občin in od teh je prosilo 23 za slovensko vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani. Dotične prošnje so se že pred več meseci gg. poslancema Berksu in Žičkarju, tudi Pilštanj je storil svojo dolžnost in se je dopisnik v Vašem listu nepotrebno zagnal vanj. Da tega ne bo storila občina Kozje, Podčetrtak, Sedlarjevo in Križe, je pač znano. Čuditi se je občinama Sedlarjevo in Križe, kjer so sami Slovenci, le oba župana vlečeta z Nemci. Prvi župan je svinjski kupovalec, a drugi že zastaran ljubitelj nemštva. Tolaži nas le upanje, da bo jima županski stol kmalu črv uničil.

(Odlikovanje.) V torek, dne 21. febr. vršila se je v kozjanski šoli prav lepa slovesnost. Gosp. nadučitelj Böhheim dobil je od presv. cesarja srebrni križec s krono za zasluge. V pričo otrok in vsega učiteljstva kozjanskega okraja ter tukajšnjega uradništva izročil je g. uradni vodja pl. Vistarini v lepem govoru odlikovancu križec s krono, povdarjajoč pomen križa in spominjajoč se zaslug odlikovančevih. Lepo so čestitali otroci svojemu učeniku. Gosp. Böhheim stekel si je tudi ne malih zaslug pri okrajni hranilnici kozjanski, kjer še tudi zdaj neumorno deluje.

(V Kozjem) bodo kmalu občinske volitve. Dne 19. febr. imeli so kozjanski Slovenci zaupni shod, na kojem so se posvetovali o postopanju pri volitvah. Mi bomo prihodnjic govorili obširneje o volitvah, danes le pozivljamo ondotne Slovence, naj zastavijo vse moči, da bo zmaga slovenska.

(Smrt na kolodvoru.) V Poljčanah si je kupil nek neznan bolehav delavec vožnjo karto, da bi se odpeljal v Maribor v bolnišnico. Toda kmalu je obnemogel popolnoma in še v Poljčanah umrl. Ker nima nobenega spričevala s seboj, ne ve se, kdo je in odkod je. Star je menda okoli 65 let. Prišel je v Poljčane prek čez Pečico.

(Volitve v okrajne zastope.) Zopet in zopet prosimo rodoljube, naj ne nehajo agitovati za slovenske kandidate v okrajne zastope. Če ne bo vsak rodoljub storil svoje narodne dolžnosti, doživeti znamo v nekaterih okrajih poraz. Za vzgled nam naj bodo volitve v okrajni zastop sevniški, kjer so Slovenci sijajno zmagali.

(Iz Sv. Križa pri Rog. Slatini) smo dobili lepo poročilo o znanem zborovanju ondotnega političnega društva dne 12. svečana, toda žal, da nam je prišlo za to številko prepozno. Naj imenujemo danes le odbor slatinskega polit. društva. V novi odbor so bili ednoglasno voljeni č. gg. Franc Korošec nadžupnik in Franc Višnar kapelan, oba pri Sv. Križu, Martin Debelak, Janez Žurman, Miha Plemenitaš, Mat. Košak, Matija Föhrer, Martin Drofenik in Oroslov Kušec, kateri so si izvolili za predsednika č. g. Franca Korošca. Odločni predsednik in delavni odborniki so nam porok, da bo slatinsko politično društvo kakor doslej še nadalje vzgled živahnega društvenega gibanja.

(Nemška surovost) Iz Brežic nam pišejo: Splošna razburjenost vlada pri vseh trezno mislečih meščanih vsled surovega čina, ki se je vršil v petek na javnem prostoru pred šolo. Več mlečnozobnežev iz nemške šole je namreč očitno zažigalo slovenske trobojnice, dičilo si prsa z nemškimi trakovi ter napadlo slovenske učence. Veliko smo

Slovenci že prestali, a da bi pa že otroci grdili naš narod, ne bomo trpeli, posebno ker vemo, kedo je kriv take žalostne odgoje. Pač res: Donnez la parole aux animaux les plus immondes et ils s'exprimeront comme ces gens-la.

(Nemška omika.) Ko je v semestralnih počitnicah šel nek dijak v domačijo mimo Sv. Lenarta v Slov. gor., sta mu iz neke ondotne delavnice, katero nam je dopisnik tudi imenom navedel, kričala dva mlada delavca — bila sta sama notri — prvi «Windischer» in drugi «windisches Gesindel» na ves glas. Napadati s psovkami mirne popotnike, je tudi značilno za hvalisano nemško omiko!

(Odlikovanje.) V Brežicah je bila v soboto odlikovana prednica usmiljenk s častno svetinjo za plodonosno njeno delovanje krščanskega usmiljenja.

(Iz brežiškega okraja.) Veselo gibanje pričelo je na vseh koncih mile domovine, narodu pomagati na noge. Čvrsto se razvija gospodarsko gibanje, ker tudi nam velja rek: najprej življenje, potem še le modrovanje. Skrajni čas je že, naj bi se tudi pri nas mislilo na ustanovitev gospodarske zadruge. V Brežicah vidimo, kako se narodni naši nasprotniki debele le od naših žuljev. Veliko smo že zamudili, a vendar ni še vse izgubljeno. Uplivni možje, in teh nam ne manjka, ne smeli bi več dolgo čakati s ustanovitvijo konsumnega društva, katero bi naj posredovalo pri prodaji domačih pridelkov. Bo li to le glas vpijočega v puščavi?

(Nameravan samomor.) Dne 11. febr. si je kočar Jakob Rampaher v okolici Kočno župnije Laporje z nožem hotel prerezati vrat, kar pa se mu ni posrečilo. Zdravnik mu je rano sešil in nesrečnež bo še moral nadalje živeti. Obupnega dejanja so bile krive domače razmere.

(Osebnosti.) Pravni praktikant Rom. Trstenjak pri okrožnem sodišču v Mariboru je imenovan avskultantom.

(Osebna vest.) Orožniški stražmojster v Gornjemgradu, g. Ivan Sadu, je imenovan kancelistom pri revirnem rudniškem uradu v Celju.

(Za drugo deželno norišnico) pri Celju se poteguje celjski mestni zastop pri deželnem odboru štajarskem. Celjskemu mestnemu zastopu gotovo ni toliko za novo deželno norišnico, kakor pa za one nemške uradnike, katerim bo deželni zbor poveril vodstvo zavoda. Jetiško celjsko Nemštvo potrebuje novih življenskih moči.

(V Rušah) se bode od 1—8 sušca t. l. obhajal sv. misijon po č. gg. misijonarjih od Sv. Jožefa v Celju.

(Iz Pilštanja.) Dne 19. t. m. smo pokopali pri nas veliko dobrotnico ubogih Katarino Moškonovo. Velika množica ljudi jo je spremljala na zadnji poti. N. v. m. p.!

(Izpod Huma.) Občinske volitve. Dne 2. marcija t. j. prihodnji četrtek bodo pri nas občinske volitve. Možje, pridite polnoštevilno in pokažite, da vam je korist občine bolj pri srcu, kakor pa obljube nekaterih srečolovcev. Posvetujte se prej z izkušenimi možmi, kateri verujejo v Boga, čislajo cesarja in ljubijo domovino, da volite vsi edino. Obljubam, katerih občina z dosedanji odstotki ne more nositi, ne verjamite, ker so pretirane in se ravnajo po nemškutarškem kopitu. Možje, ohranite si svojo čast in občini krščansko slovensko lice. Tu se ne gre za osebo, temveč za reč. (Imena omahljivcev in bojzljivcev bodete izvedeli prihodnjic.)

(Nemštvo je v šoli prvo) Na mesto umrlega mestnega svetovalca g. Spačeka je prišel v mestni šolski svet učitelj Anton Stiebler. Pri svojem nastopu v šolskem svetu je obljubil, da bo vse moči zastavil za ohranitev nemške šole. Torej ne toliko za šolo, ampak za nemško šolo hoče darovati svoje moči! Svojim čitateljem pa lahko ob tej priliki odkrijemo, da je g. Anton Stiebler, ki je toli navdušen za nemštvo v šoli, sin slovenskih starišev iz mariborske okolice. Vzgojen